

Szerkesztőség:

II-ik kerület 460. házszám
 hová a lap szellemi részét
 illető közlemények külföldiek.

Kéziratok vissza nem
 adatnak.

ABONY

Kiadóhivatal:

SZERDAHELYI JÁNOS
 könyvnyomdája, hová az
 előfizetési pénzek, a hirdetések és ezeknek díjai, valamint a felszólamlások külföldiek.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI LAP. — MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj:

Helyben házhoz hordva és vidékre küldve egész évre 8 korona, fél évre 4 korona, negyed évre 2 korona. Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő:
 TEMESKÖZY GERZSON.

Főmunkatársak:
 VEVERÁN ISTVÁN. VÉLI MIKSA.
 Kiadótulajdonos: SZERDAHELYI JÁNOS.

Hirdetmények,

nyiltterek, valamint hirdetési díjak, közvetlen a kiadóhivatalhoz küldendők. Nyilttér scra 1 korona.

Közéletünk.

(T.) Polgári iskolánk minden bizonynyal készen lesz szeptember elsejére, de csatódik aki azt hiszi, hogy ezzel aztán e tekintetben rendben van minden.

Sok-sok dolog szükséges még, a melyek nagyon az intézmény életébe vágók s a melyek megvalósítására itt az idő elodázhatatlanul.

Nem fojthatjuk el csodálkozásunkat a fölött, hogy az iskolaszék nem indítja meg az akciózt az iskola szervezésére már most, a 12-ik órában.

Vegyük sorra teendőinket:

Meg kellene indítani a tárgyalást az állammal kötendő szerződésre vonatkozólag: mit ad a község, mit az állam? Mit biztosít nekünk az állam, mit kell adni annak fejében nekünk? Ezekre vonatkozólag az átvételt be nem várhatjuk, mert ez az aktus csak annyiból áll, hogy a kész épületet a kultusz miniszter valamelyik megbízottjával át vételi, pontum.

Az átvétel után gondoskodni a szükségességekről — lehetetlen, arra már idő nincs.

Kinek kell adni a felszerelést? Ha nekünk — mint az bizonyos is, — mik azok, ki állapítja meg azt? Vagy megváltjuk egy bizonyos összeggel, — a mi a legcélsze-

rübb, mert akkor egyszer és mindenkorra végeztünk minden időre a felszerelési szükségletekkel.

Ha ideje korán gondoskodunk, 4 — 5000 frttal megválthatjuk egyszer és mindenkorra a szükségletek fedezését, ha azonban késlekedünk, könnyen megeshet, hogy az állam később nem fog velünk szoba állni, hanem egyszerűen terhünkre rója a felszereléseket, a miknek értéke meghalad 40 — 50000 frtot.

4 — 5000 frttal egyszer és mindenkorra megválthatjuk ezt a kötelezettséget, ellen esetben évről évre a község köteles a szükségességeket elő állítani.

Más a szerződés, más az átvétel.

A szerződést előre meg kell kötni, hogy tudjuk, mi a kötelezettségünk. Az átvétel mellékes, mert az állam a felszerelt épületeket egyszerűen átveszi s az övé, míg az iskolát fenntartja, ha megszünteti, vissza jő a község tulajdonába.

A szerződés megkötése ellenben egy komplikált dolog, melyhez hosszú tárgyalások, egyezkedések, formulázások szükségességek, melyek meg állapítására idő kell.

A szerződésben gondoskodásnak kell lenni, hogy ki adja, illetve ki fizeti a szolgáltatást, ki gondozza az épületeket, ki ad fűtést,

világítást, ki köteles parkirozni? Legtöbb esetben ki szokták kötni, hogy legyen rendes, képesített latin tanár, hogy a növendékek minden akadály nélkül átmelessenek a felsőbb tanintézetekbe. Ilyen lényeges a leányoknál a francia nyelv. Ezek tanításáról az államnak kell gondoskodni, ha az a szerződésbe ki köttetik, ellen esetben ez is a községet terhelendi. Ezt most még ki lehet vinni, később bajosan.

Idejében kell gondoskodni a személyzet, különösen az igazgató kineveztetéséről, aki gondoskodik a szünidőben a tananyagokról, a berendezésekről, a felszerelésekről, azok össze állításáról, a miket más nem teheti meg. Gondoskodik arról, hogy ha már meg van az iskola, legyen benne tanuló is, reklamirozza az iskola látogatottságát, kellő időben és formában, megállapítja a különböző osztályok kellekeit, tankönyvek beszerzéséről gondoskodik, hogy azok kellő időben kaphatók legyenek, előkészíti a beiratkozási határidőt, ki dolgozza a tananyagot és tanrendet, mindezeket laikus ember nem teheti meg.

Mindezeket csak nagyjából szedtük ki a teendők halmazából csak kísérletképen arra, hogy rá mutatva a tenni valók sokaságára, rá lépünk a cselekvés terére.

TÁRCZA.

La Sennora de Galgoz.

A szíves olvasónő és figyelmes olvasó a ezim után itélve azt hiszi, hogy valami spanyol regényes romanzerora gyujtok, pedig hát édes hazánkról lesz szó.

Nem rég, véletlenül került kezembe egy hazánkba aligha ismert igen érdekes könyv. Címe a következő: „Expedicion del maestro de Campe Bernarde de Aldana a Hungaria en 1548. Escrita per frey Villela de Aldana“.

Azon mozgalmas napok valának akkor, midőn a két magyar király I. Ferdinánd és János küzdöttek egymás ellen, harmadik ur pedig a hazában a budai pasa volt. V. Károly segédhadakat küldött Ferdinándnak Szapolyay ellen és ezekkel jött be Aldana tábornagy is.

Ez félig katona, félig diplomata volt, küldetése főrése János halála után kezdődött, és így megfordult Galgóczon is, Thurzó Sándor özvegyénél, „viuda de un gran sennor illamado Alexe Turso“, mint a spanyol főtiszt írja.

Azt hiszem az olvasó község nem veendi rossz néven, ha a följegyzésekből elmondok egyetmást.

Aldana Bernát, a ki Galgócz urónőjénél is megfordult, született Alcantara városában, mint Villela Ferencz és Ovidó Mária fia, származott

pedig azon Pedró de Alcantara családjából, kit az egyház szentnek vallott.

Aldanát legelőször 1539-ben Olaszthonban látjuk, mint gyalogsági századost, 1546-ban Németthonban, mint a lovas vadászok (arcabuceres a caballe) vezére a szász a hesseni fejedelmek ellen viselt harcokban. Később V. Károly császár a nápolyi királyhoz küldé, hogy ott is hasonló lovas vadász csapatot szervezzon. Magyarhoni hadjárata bevégezése után 1556-ban Flandriába ment, hol a császár és annak fia Don Felipe nagy kegygyel fogadták és kinevezték a tüzérség főparancsnokává Piemont és Lombardiába. V. Károly császár joggal mondhatta, hogy birodalmában nem nyugszik le a nap, mert annyi viszontagsággal küzdve mégis kiterjeszté hatalmát Olasz-, Német és Spanyolországra, a mai Belgium, Amerika, Ázsia és az Antillák egyenes birodalmához tartoztak, az osztrák főherceget és cseh királyt csak valami helytartó felének tekintette még az után is, midőn az már magyar király is volt. Csak ha e szempontból tekintjük a dolgokat, válik előttünk sok érthetővé, a mi akkor történt.

A horvátok nagy része sok ideig Szapolyaihoz ragaszkodtak s egy feliratukban ezt mondák I. Ferdinándnak „Preferrime primo esser turchi che tedeschi“ és panaszkodtak, hogy a császár magukra hagyta őket és nem tesz segédhadakat a végvárakba. V. Károly nem is küzdött a török, hanem a magyarok, János király és később ennek özvegye és fia ellen, hogy Ferdinándnak biztosítsa a magyar koronát és Erdély birtokát. E czélből

időzött Aldana is 1548-tól 1556-ig Magyarthonban.

Egy tárcza szűk kerete nem engedi az érdekes napló bő ismertetését. Bejárnván Felső-Magyarországot, megtudta, kik azok, kikben bizhat Ferdinánd „hacerle he de la manera que ye fui informadé en aquellas Partes de Personas dignas da té“ és kik hódoltak meg, így többek közt a nevezett „Sennora de galgoz“ ki Salm gróffal alkudott a feltételek fölött. Akkor János király özvegye Erdélyben járt és felső-magyarországi hivei lankadni, csüggedni kezdtek, a János királylyal kötött szerződés sem tartatott meg, a spanyol kamarilla aljas fonderlatait kezdé a stambuli udvarnál. Ez időszakban nagy szerepet játszott „Fray Jorge obispo de Varadiney gobornador de Transsilvania“-val foglalatoskodik Aldana sokat.

Castalde keresztelő János előadása szerint Lippa bevétele után Aldana is árulónak tartá Frater Györgyöt.

A diplomata püspök legyilkoltatását így adja elő:

„Ugyanazon nap, melyen Juan Baptista Castalde elutazott, érkezett éjjel Lippára De Marcado Alense, a király fővadász mestere oly rendeletekkel, melyek nemcsak Uliman béget, hanem alkudozásait a szerzetessel (del fraile alatt Martinuzit értve) is illették. Aldana öt utnak indítá Castaldóhoz, azon papirokkal, melyeket a királytól hozott; Andrés Lopez de Llanos száadosnak pedig meghagyá, a szerzetest, ha az kilovagol, elfogatni, vagy négy vadással (cuarte arcabuzases) lelövetni. A kapitány azt jegyzé meg,

Szinészet.

Szabadhegyi Aladár kedden mutatkozott be nálunk társulatával, színre hozták Rákossy és Guthi „Sasok” ezimű vígjátékát. Ugy az előadás, mint az egyes szereplők játékaik egészen megfelelnek a mi igényeinknek, kár azonban, hogy igyekeztükkel nincs arányban a közönség érdeklődése, mert bizony — a páholyok kivételével — üres a nézőtér.

A bemutató darabban kitűnt V. Berzsenyi Margit correct játékaival, a mit különben megszoktunk tőle. Szabadhegyi pompásan játszotta meg fárasztó szerepét. A „Sasok” közül kivált Vágó józü diskret humorával.

Liphay emberül töltötte be szerepkörét. Kellernél meglátszott a nem neki való szerep. Általában a szereplők kifogástalanul játszottak s a mi fő, szerepeiket tudják. Egyébként a második felvonás kissé vontatottan ment, a mi azonban jórészen az író hibája.

Szerdán Bokor József „Napfogyatkozás”-a került színre, melyben egyik szintén régebb ismerősünk, Képes Laura brillirozott kellemes hangjával, csinos tolettjével s szép játékaival.

Méltó partnere volt Hollósi Rózsi kedves jelenésével.

Keller most elemében volt Dümbürin szerepében, melbe is vágódott a földszintről egy virág csokorral, a mi zajos derűtséget keltett.

Reinle kapitány páholyában is rögtönöztek a hölgyek rózsáiból egy kis csokrot, mely Képes Laurának jutott.

Liphay „tojás” kupléjával aratott sikert, Liphayné meg ügyes maszkirozásával.

Vágó most nem volt elemében, Székely sem, bizonyára az üres színpad vette el kedvüket. Meltán

Igen sikerült előadást tartottak esütörtökön, Rákossi és Guthy „A képviselő ur” — ezimű bohózatával. Játékaikkal kiűntek Berzsenyi Margit, Liphayné és Kapossy Juliska. Szabadhegyi kiválóan alakított, úgy szintén Vágó.

Tegnap „Kurucz Feja Dávid” történelmi színmű adatott elő, melyben az összes személyzet szerepelt.

Valóban áldozatot hozott Szabadhegyi, midőn e kiváló irodalmi alkotást megszerezte s nekünk bemutatta. Egyébként a derék igazgató mindent elkövet, hogy a közönség bizalmát megnyerje és érdeklődését felkeltse, sajnos azonban, hogy roppant lassan melegedünk föl a társulat és az előadások iránt, pedig nagyon, de nagyon megérdemelnék a hathatós pártfogást.

Ma „Milliók a hó alatt” énekes színmű adatott elő, hiszszük, hogy megfelelő anyagi sikerrel.

hogy ilyesmit sokkal jobban és több renddel (con mas ordon) elvégezhetni otthon a lakásán. Joan Baptista (Castalde) őt Sferzához utasítja, nagy kegyeket és jutalmat ígérve neki. Lopez András jómóddal és a nélkül, hogy a szerzetes neszét vette volna, spanyol katonákat csusztatott a várba, egyenként vagy kettesével. Mikorára ez megtörtént, Juan Baptista egy tükörrel, névszerint Marco Antonieit küldte be néhány irattal a barátához. Mögötte Sferza és Lopez András négy spanyol katonával örködtek, segítségül leendő, ha valami zaj törne ki (si algun romor succediese.)

Marco Antonie (Ferrari) ajtajához érven, azt nyitva találta, mert az időtájt szokta az eleje terjesztett iratokat aláírni. Midőn a szerzetes az okmányt olvasni kezdte, Marco Antonie egy törrel megszurá, de rosszul találta (hiciése muchemal) a szerzetes segítségért kiáltott és Marco Antonieit öklével leüté.

A szerzetes nagy zajt ütött, mire berohan a négy spanyol katona és három lövéssel földre teríték. Esésközben felkiáltott: „Jézus Mária, Jézus Mária! Quare hoc mihi! Sferza Pallavicine adá az utolsó döfést Mercado pedig megvitte a királynak a hírt, hogy halt meg a szerzetes.

Kedves olvasó most úgy jártál, mint én — én is a Sennora de Galgoz által érdekelve, kezdtem lapozgatni Aldana könyvében és a helyett Fráter György haláláról új adatokra bukkantam, de azt hiszem, valamint én nem bántam, az olvasó sem bánta meg e kis közlemény olvasását.

MI UJSAG?

— **Szentségimádás.** A vácz egyházmegyei főhatóság által elrendelt második szentségimádás f. hó 16-án, hétfőn tartatik meg. Reggel 7 órakor szent misével kezdődik s délután 6 órakor litániával végződik. A két időpont közt az iskolás gyermekek felőránként felváltva egymást járulnak a Legfőlségesebb elé.

— **Kegyeeletes ünnepély.** Körünkbe időző szintársulat tagjai ma délután fél 4 órakor kivonulnak boldogult koszorus írónk, Abonyi Lajos, (Márton Ferencnek) sírjához, az ev. ref. temetőbe, hol a boldogultnak pár kedvenc dalát fogják, szerkesztőnk által készített alkalmi szöveggel elénekelni, Szabadhegyi Aladár igazgató pedig beszédet tart a sír fölött és egy díszos koszort helyez el reá, az ő és a társulta kegyelete jeléül. Valóban dicséretre méltó a társulat kegyeletes érzése elhunyt jelesünk emlékezetéhez akkor, midőn nem kevés anyagi bajokkal küzdenek.

— **Pápai ünnepély.** XIII. Leó pápa 25 éves uralkodásának emlékére Csáky gróf püspök rendelete folytán a hívők belevonásával iskolai ünnepélyek rendeztetnek az egyházmegye minden egyes hitközségben. Az abonyi kath. hitközségben a pápai ünnepély f. hó 15-én, vasárnap, azaz a mai napon délután 1/24 órakor kezdődőleg fog megtartatni a központi iskola udvarán, a következő műsor szerint: 1. Pápai himnus, éneklő az iskolások kara. 2. Megnyitó beszéd, tartja ft. Lévay Mihály, Apát-esperes-plebános Ur. 3. Öszentsége életrajza, írta Bertalan Vince, felolvassa: Konyecsni György tanító ur. — 4. Magyar egyházi szózat. Vörösmarty „Szózat”-a nyomán írta: Danis Zsigmond, szavalja: Veverán István tanító ur. — 5. Tudod-e ki a pápa? Írta és felolvassa: Rumpold Károly Ur. — 6. XIII. Leó, írta Bán Aladár, szavalja egy iskolás fiu. — 7. A honi földért, írta Bán Aladár szavalja egy iskolás leány. — 8. Szózat. Rithnovszky Antal kántor Ur vezetése alatt éneklő az iskolások kara. — A rendezőség rajta volt azon, hogy az ünnepély külső fénye is méltó legyen a kath. egyház dicső fejedelmének jubiliájához.

— **Közgyűlések.** Abonyi község képviselő-testülete a folyó 1902 évi június hó 19 napján délelőtt 9 órakor az anyakönyvi hivatal termében évi rendes községi közgyűlést tart. Ennek a közgyűlésnek tárgya lesz a mult 1901 évi összes községi számadások megvizsgálása és azokra vonatkozólag az első fokú határozat meghozatala. Ezek a számadások folyó 1902 évi június hó 3 napjától bezárólag június hó 18 napjáig a városházánál a jegyző-irodában 15 napon át közszemlélre ki vannak téve, hol az érdeklődők azokat megtekinthetik. A számadásokra vonatkozólag az egyes adózók észrevételeket és kifogásokat tehetnek. Tegnap is rendkívüli közgyűlés volt, melynek tárgysorozata a következő volt: 1. Kir. Járásbiróság szervezésének kérelmezése. 2. Kir. Adóhivatal szervezésének kérelmezése. 3. Két segédjegyzői állás betöltése. 4. Villamos világítás behozatala. 5. Vörösmarty Mihály arcképének megszerzése. 6. Zel János illetőségi kérdése. 7. Felvidéki magyar Közművelődési egyesület taggyűjtő iva. 8. Számadások kinyomatása.

— **Vizsgák.** A kath. elemi népiskola osztályaiban a vizsgálatok a következő sorrendben fognak megtartatni. Folyó hó 18-án, szerdán d. e. V—VI. fiu és V—VI. leányosztályok; d. u. IV. fiu és IV. leányoszt. 19-én, esütörtökön d. e. III. leány és I—II. központi vegyes oszt.; d. u. III. fiu és a czegléd-uti I—II. vegyes oszt. — 20-án, pénteken d. e. az erdő-uti I és II-ik vegyes, d. u. az ujszász uti I—II. vegyesosztályokban. — Az ünnepélyes „Te Deum” f. hó 22-én, vasárnap d. e. 1/29 órakor lesz, mit, a szorgalmas és jómagaviseletű tanulóknak szánt jutalmak kiosztása fogja követni a központi iskola udvarán.

— **Tanítók gyűlése.** Az ujszász-szolonok kerületi kath. tanítóegylet esütörtökön, f. hó 12-én tartotta évi rendes közgyűlést Szolnokon, a Constantin iskola egyik feldíszített tantermében. — A népes gyűlésről írott bővebb közleményt — mivel az csakis lapunk zárta után érkezhettek be — jövő számunk hozza.

— **Mulatság.** „Az abonyi iparos ifjuság Önképző egylete” 1902. évi június hó 22-én — vasárnap az Erzsébet Liget-ben világpostával egybekötött zártkörű Juniaüst rendez. Kivonulás d. u. 5 órakor az egylet helyiségéből. A világposta képes lapjaiból ki legtöbbet elad és kap, — érdekes ajándékban részesül. Kedvezőtlen idő

esetén a táncvizgató a jövő vasárnap, vagyis f. hó 29-én tartatik meg. Rendezőség.

— **Jubileum.** Tóth József kir. tanácsos, megyénk tanfelügyelője, e hó 10-én ünneplte tanfelügyelőségének 25 éves jubileumát, mely alkalommal — szerkesztőnk indítványára — Abony város előljárósága sürgönyileg üdvözölte az érdemekben gazdag tanferfiut.

— **Huszár bravur.** E hó 10-én, megnyílt turini ipar művészeti kiállítás alkalmával rendezett ünnepek egyik részlete egy tisztli löverseny volt, melyen Európa minden országának tisztjei résztvettek. A négy első díjat magyar és osztrák tisztiek vitték el, melyek közül a másodikat Pongrácz Aladár, huszárkapitány, — Antos János földbirtokos veje nyerte.

— **Vasárnapi munkaszünet.** A vasárnapi munkaszünetről rendelkező törvény értelmében az üzleteket június és július hónapokban vasárnap délelőtt 10 órakor csukják be. A mult vasárnappal tehát kezdetét vette a nyári hónapokra szóló vasárnapi munkaszünet.

— **Iparosaink a pozsonyi kiállításon.** Feltűnően csekély számban jelentkeztek eddig szőlészeti és pincészeti eszközöket, szerkesztőnk anyagokat gyártó iparosaink a pozsonyi kiállításra. Ismeretes, hogy a szőlőtermelő száma szükséges ilyenmü gépek és anyagok tulajdonos részben eddig külföldről származtak, miért is kis- és nagyiparosainknak minden alkalmat ügyesen meg kellene ragadniok, hogy a magyar gazdaközönséggel versenyképes készítményeiket megismertessék. Jobb alkalom ennél, mint egy előreláthatólag óriási látogatottságnak örvendő országos kiállítás hazánk egyik legjelentékenyebb horvidékn nem is képzelhető, és annak helyes kihasználása az illető iparosok egész jövőjére kihathat. A kiállítható készítmények száma légió, lehet az a szőlőkapától, karófurótól, ójtógéptől kezdve a szüretelő kosárig, kádtól és hordótól kezdve a dugaszoló és kupaksímitóg mindenféle eszköz és gép; permetező, porozó, derítő impregnáló stb. anyagok, karók, ezementoszlopok, kerítések, lugasok stb. stb. mind mind kiállíthatók és a kiállítóknak anyagi előnyöket helyeznek kilátásba. A bejelentések f. hó 30-ig küldhetők be dr. Drucker Jenő csoportbiztoshoz, (Budapest, Köztelek) aki bejelentő ivatek is kívánatra azonnal küld bárkinek, aki hozzáfordul.

— **Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye** lötenyészbizottmánya közhírré teszi, hogy vármegyénk lötenyésztestésének emelésére engedélyezett lötenyésztestési jutalom-díjazások a folyó évben június hó 29-én Czegléden is fog tartatni. Állami díjak sikerült szopós-csikóval bemutatott anyakanczák számára, melyek jól ápolt, egészséges állapotban vannak s a jó tenyész-kancza kellékével bírnak. Egy 1-ső díj 60 korona, két 2-dik díj á 30 korona, két 3-dik díj á 15 korona. Három éven felüli kancza-csikók számára, melyek jól ápolt, egészséges állapotban vannak és jó tenyész-képességet ígérnek. (3 éves kortól a leellésig.) A vármegye gazdasági egyesülete által egy 100 koronás díj tüzetik ki. Ez utóbbi díjak csakis egy összegben és absolut becsü állatra adatnak ki. Állami díjak két éven felüli kancza-csikók számára, melyek jól ápolt, egészséges állapotban vannak és jó tenyész-képességet ígérnek. (2 éves kortól a leellésig.) Egy 1-ső díj 60 korona, két 2-ik díj á 30 korona, két 3-dik díj á 15 korona. A díjazások délelőtt 10 órakor kezdetnek meg. Pénzdíjban csakis kistenyésztestők részesíttetnek. Nagy tenyésztestők csakis arany, ezüst és bronz díszoklevelet nyerhetnek. Fedeztetési jegy a saját tenyésztestés beigazolása céljából megkivánthatatik, s ezt fel nem mutatók a díjazásból kizáratnak. Gróf Teleki Tibor, lötenyész-bizottmányi alelnök.

— **Nem utazott III-ad osztályon.** Kolompár Péterné turkevei cigány asszony a napokban a pénzügyigazgatóságnál járt, hogy a férje helyett adó törlésért beadott kérvényének sorsát megtudakolja. Az irattárban megkeresik az ügy darabot s olvassák: Kolompár Péter kérvénye III. osztályu kereseti adó törlés iránt. Az asszony nagy hálálkodással mondja, — Ugyan nagyságos tekintetes ur, az én uram nyomorék ember, se keze, se lába, nem utazott a harmadik osztályon sohasem.

— **Siketnémák felvétele.** A „siketnémák és vakok államilag segélyezett kecskeméti intézetébe a jövő 1902—1903 tanévre 12—15 oly siketnéma gyermek vétetik fel, ki a siketnémaságon kívül más testi vagy szellemi fogyatékoságban nem szenved, s a 7-ik életévét már betöltötte,

s a 10-et még meg nem haladta. Felhivatnak ennelfogva azok a szülők és gyámok, kiknek a jelzett korban levő iskolaköteles siketnéma gyermekei vagy gyámoltjai vannak, hogy azoknak felvételi kérvényeit az intézet felügyelő bizottságához ezímezve, az igazgatóságához legkésőbb f. évi június hó 15-ig küldjék be. A felvételi kérvényhez a következő okmányokat kell csatolni: 1.) Keresztlevél, 2.) Birtok és családi kimutatás, 3.) Orvosi vélemény, 4.) Himlőoltási bizonyítvány, 5. Hatósági, esetleg szegénységi bizonyítvány. A 2—3 pontban kívánt okmányok kiállításához szükséges irlapokat mindenkinek díjmentesen küld s esetleges felvilágosítást készséggel nyújt az intézet igazgatósága. Kecskeméten 1902. évi ápril. hó 5-én. Németh László igazgató.

— **Elfüstölt milliók.** Régi dolog, hogy Magyarországon a dohányzás szenvedélye egyre jobban növekedik és évről-évre milliókkal többet költenek a dohányra az emberek. Ebben az esztendőben, márczius hó végeig, az állam majd 24 millió koronát vett be az eladott dohánytermékekért és igen örvendetes az, hogy amit eladtak, leginkább hazai termelés volt. Pipadohányból eladtak általános forgalomban levőt 91.906 kilót és a csomagocskából 116.605.262 darabot. Az általános forgalomban levő szivarokból elkelt: Regalitás 1.113.200. Trabuko 5.067.400. Milaresz 251.000. Britanika 5.531.000; Operasz 347.500. Kuba Portoriko 19.601.200. Portoriko 16.412.600. Virginiai (finom) 3.746.482. Virginiai (Brazil) 536.482. Vegyes külföldi (rövid szivar) 57.102.205. és Rövid magyar (hosszu szivar) 8.011.134. Az eladott szivaroknak száma összesen 118.620.571, míg tavaly ugyanezen időszakban 112.859.150 darabot adtak el. Szivarkákból elfogyott; Nilus 344.200. Stambul 1.363.700. Szultán 7.060.300. Hunnia 595.595. Memfis 947.900. Hölg 100.268.850. Hercegovinai 5.278.500. Sport 6.323.200. Jenidze 6.455.800. Dráma 73.583.500. Virginiai 28.186.400. és Magyar 48.110.100 darab. Mindössze elkelt a szivarkákból 276.508.045, tavaly ilyenkor pedig elkelt 247.512.250. A Havanna szivarokból (általános forgalmu) 52.700 fogyott el, míg a belföldi különlegességi dohányból 61.558 kilót adtak el. Belföldi különlegességi szivarokból 2.562.820 darabot és szivarkát 10.616.150-et adtak el. A felsorolt dohányárúkért összesen 23.638.103 koronát és 8 fillért vett be az állam, míg tavaly ilyenkor 22 millió 956.893 korona 57 fillér volt a bevétel.

— **Mi van az emberben?** Egy párisi vegyész nagyon érdekes cikket közöl a Revue Internationale de la Medicineben arról, hogy milyen vegyi anyagok vannak az emberi testben? Egy középtermetű, 68 kiló súlyu emberben annyi fehérje-anyag van, mint 1200 tojásban, s annyi vas, hogy két gramm súlyu szöveget lehetne belőle csinálni. A sovány ember zsiradéka nem sok, csak hetedfél kilogramm, szén ellenben annyi van benne, hogy kikerülne belőle 65 darab ezeruza. Nagyon sok bennünk a foszfor is: egy-egy emberben annyi, amennyi 820.000 szál gyújtó gyártásához szükséges. Só 20 kávéskanállal kerülne ki belőlünk, cukor 59 darab, víz pedig 42 liter, még olyan emberben is, aki soha életében nem iszik vizet.

— **A kínai menyasszony.** A königsbergi bányákban egy fiatal munkás dolgozott, aki mint katona végig küzdötte a kínai háborút. Pekingben egy szép kínai leánnyal ismerkedett meg, akinek házasságot ígért. A háboru végeztével megfeledezett menyasszonyáról. A napokban aztán bélelt levelet kapott, kínai menyasszonya hívta hivat vissza Pekingbe, hogy váltsa be ígérátét. A levélben 500 dollárt küldött mutatába. A bányász-nak igen megtetszett az öt darab 100 dolláros tiszteletpéldány és elutazott, hogy feleségül vegye a gazdag kínai nőt.

— **Magyar lovak Délafrikának.** Az angolok 15 ezer lovat akarnak Magyarországon a délafrikába leendő szállításra összevárosolni. A vásárló tisztek Szegeden eddig 780 lovat vásároltak össze. Ha a négy heti tengeri ut alatt a lovak meghatározott százalékon felül nem hullanak el, akkor az angolok meg lesznek elégedve lovaink szívósságával és Szeged környékén szerzik be a tízenötezer lovat. Csakhogy a béke meg kötése miatt alig ha lesz abból valami.

— **Budapesti csoda.** Lichtmann Sándor posztó kiviteli osztálya (Budapest, VI., Teréz-körút 4. szám) teremtette meg ezt a budapesti csodát, melyet a közlemény címével használunk. Megteremtette pedig azzal, hogy az üzletvilágban eddig még nem létezett árban, 2 forint 50 krajczárért szétküld az ország bármely részébe, utánvétellel egy teljes férfi öltönyre elegendő 3 méter

jó tartós cheviott szövetet szürke, barna drapp, zöld, fekete és sötétkek színben és 3 forint 50-krért finom fekete vagy sötétkek sima posztót, vagy barna, fekete és sötétkek camgarn szövetet. Ez a hallatlan olcsó ár méltan megérdemli a Budapesti csoda címet, mert a céghez érkező számtalan elismerő levél fényesen igazolja azt, hogy a vevőközönség meg van elégedve a szövetek jó minőségével. Ajánljuk tehát a nagyközönségnek, hogy minél sürgősebben rendeljen meg ezen szövetből néhány öltönyre valót, mert ilyen olcsó árban csak rövid ideig szállít a nevezett cég egy férfi öltönyt kiadó 3 méter szövetet. Mintákat a nagyszámban érkező megrendelésekre való tekintettel a cég nem küldhet.

— **Mint értesülünk,** a Magyar Leszámitoló- és Pénzváltó bank, ezen előzékenységeről általánosan ismert, előkelő fővárosi pénzügyintézet újabban jelzálogosztályt nyitott s ajánljuk mai számunkban megjelent idevonatkozó hirdetését különösen gazdaközönségünk figyelmébe.

— **Tisztviselő kérdés.** Ez a címek annak a 48 oldalra terjedő csinos kiállítású füzetnek, melyet Dr. Kampis János írt s mely a Pesti Napló pályázatán 200 korona jutalmat nyert. A kis mű, mely élethűen festi a tisztviselők nemes munkálkodását a köz javára s ugyancsak any gi küzdelmeiket is híven feltárja, 1 koronáért rendelhető meg a szerzőnél. (Budapest I. vár, uriteza 64.)

„AZ ABONY” REGÉNYTARA.

A N Ő.

Regény.

Irtá: Boross Lajos.

(Folytatás.)

Juszt asszony félig öntudatlanul tért vissza a konyhába. Lázban égő arczczal, könnyektől fátyolozott szemekkel ment keresztül a konyhán, ügyet sem vetve a bámulatában száját tátó cselédre, aki sohasem látván még asszonyát hasonló állapotban, helyén valónak találta lassu fej-csoválgatással nézni a távozó után.

Juszt asszony a pamlagra rogyott s kitért kebléből az erőszakosan visszafojtott zokogás. Sirt hosszan, keservesen. Elkéseredés, düh marcangolta szívét. Megsemmisítette bukásának óriási nagysága, melynek tudatára a közel-történetek juttaták.

Mondják: a könny a fájdalomnak enyhülése. Ez igazság olyan esetben, amidőn a könny patakját meg nem érdemelt csapás, sérelem, vagy bárminő olyan fájdalom sajtolja ki szemeinkből, melyre okot nem mi szolgáltatunk, de mikor szívünket a kérlelhetetlen lelkiismeret vasmarka szoritja össze, a sirás csak végtelen bus, gyötrelmes vergődés, nem pedig enyhület.

Juszt asszony nem ismerte erkölcsi bukását a maga valójában. Gondolkozás — módja, erkölcsi érzülete nem birt e nevelésénél fogva — azon bíráló képességgel, amely határozottan megtudja különböztetni a jót a rossztól. Szerette Miklóst, ezt a férfias szépségű állatot, öntudatára ébredt vérenek teljes, követelő hevével, de büszkeségében azt hitte, hogy a férfi köteles az ő szerelmét végtelen kegy, leereszkedés gyanánt tekinteni, amelyért örök hálával tartozik. Régóta tudta Miklós tervét Elvirát illetőleg, de e terveket mindannyiszor fölényes mosollyal hallgatá, mint szoktuk meghallgatni a gyermekek bohóságait.

Ma megtudta a szörnyű, a lesújtó valót.

Miklós megunt játékszernek tekinti őt, összetörte, megalázta, eldobta. A megsemmisülés kínos volt s a könnyek égetők, amiket hullatott.

Lassan kinyílt az ajtó.

Rézi dugta be borzas fejét lassan, óvatossággal, mely körültekintés bármely figyelmes szemlélőben azt az észrevételt keltette volna, hogy Rézi tart valamitől, amit nem szeretne megkapni.

Mi már, akik tudjuk a történeteket, körülbelül sejtjük, mitől félt Rézi.

De most az egyszer fölösleges volt az óvatosság. Juszt asszony csaknem öntudatlanul feküdt a pamlagon.

A leány már kétszer is megkérdezte, hogy újra készítse-e a tönkre égetett kócho, mikor Juszt asszony észrevette. Hirtelen felugrott és egy gyors simitással rendbe-hozta fűrtait és ruházatát.

— Mit akarsz leányom? — kérdezte Rézit szelid, bánatos hangon.

Rézi, ha egy hatalmas pofont kapott volna, bizonyára rögtön elmondja, hogy mit akar, de most torkán akadt a szó. Szájtátva bámult. Ő az ilyen szelid hanghoz nem volt hozzá-szokva.

— Az ur még nem tért vissza? — kérdezte Juszt asszony.

— Nem.

— Hozd rendbe a szobáját, mert bármely pillanatban hazatérhet. De előbb bontsd fel azt a szilvaizes dőbönt, amit a mult őszszel külön eltettünk, készíts lisztet, tojást, törj diót, cukrot, de finomra, lekváros derelyét fogok főzni az uramnak. Siess lányom.

Rézi szédelegve ment vissza. Lekváros derelyét az uramnak? Hm. Hiszen az a kedvencz ételle. Eddig bizony nem igen keesete senki, hogy mit szeret az ur, már tudniillik a Horváth ur. Azután meg abból a félretett szilvaizből! Hiszen nem Horváth urnak lett az félre téve! Mandula, cukor, dió, lekvár, derelye, uram . . . mind ugy kavargott a Rézi borzos fejében.

A durva cseléd valami különös örömet érzett a szívében. Talán az asszony nyájas szelidsége okozta, de dalolva végezte a rendeleteket. Még a vén Bodrit is megczirógatta és megkínálta félrevetett csirke bélel, amit a nagy kutya resignációval, de mindamellert hálásan fogadott. Szegény eddigelé csak oldalba rugásokat kapott zsiros konzok helyett. Régi hü kutya volt Horváthnak, akit csak a gazda szívelhetett, az asszony és cselédség Miklós ur agarát tartotta kedvenczének.

Hjah, hijába! A kutya minden teremtetlénynél hivebb az emberhez, osztozkodik jó és balsorsában.

(Folyt. köv.)

Betegek. A czeplédi gőzfürdő, természet és víz gyógy intézetben, május elsejétől fogva fölvétetnek benlakó betegek is, és a fürdő minden nap nyitva lesz.

S így aki **kevés pénzzel** megakar szabadulni **idegesség, hiszteria, reuma, köszvény, vèrszegénység, elhizás, máj, gyomor, bél** és különféle titkos **férfi és női** betegségektől, úgy ha a természet még segít, akkor biztos a gyógyulás.

Heti teljes fürdők, orvos és ellátás, 14 forttól kezdve 20 fortig.

A gőzfürdő minden kedden 35 kr.

Továbbá ajánlom még a Berliini kiállításon kitüntetett műveimet:

1. Az élet meghosszabbításának titka 20 kr.

2. Die Nervozitot és Hiszteria 60 kr.

Bővebb felvilágosítással szolgál:

Ujváry Aladár
fürdő tulajdonos, természet és vizgyógyász

A hires főtörzsorvos és törvényhatósági orvos Dr. SCHMIDT G.-féle

FÜL-OLAJ

gyorsan és alaposan eltávolítja az időleges süketiséget, fülfájást, fülzugást és nehéz hallást, még idült esetekben is; egyedül kapható 3:50 márkáért palackkonként, használati utasítással a városi gyógyszerházban Budapest, a városháztéren.

Hirdetmény.

Ujszász községben 2 iskolaterem és egy tanítói szoba felépítésére pályázat hirdettetik. Szakértő építők terveiket — melyekhez előzetes felvilágosítás a jegyzői irodában szerezhető — költségvetéseiket 100 korona bánatpénz letétele mellett f. é. július 1-éig a községi előjáróságnál beadhatják. Tervek nem díjaztatnak.

Kelt Ujszászon, 1902. jun. 10-én.

Dobos Antal jegyző. **Szabó János** bíró.

Magyar Leszámitoló- és Pénzváltó Bank.

Budapest, V., Dorottya-utca 6. sz. saját ház.

Befizetett részvénytőke 30 millió korona.

A bank újabb a

jelzálog üzletet

vette fel üzleti körébe.

Jelzálogkölcönöket engedélyez földbirtokokra

és városi nagy bérházakra saját kibocsátású 4 százalékos záloglevelek alapján 20 éves, 30, 40, 50, 60, 65 és 70 éves törlesztésre a legelőnyösebb feltételek mellett.

A benyújtásokat a leggyorsabban bonyolítja le; minden megkeresést 48 óra alatt válaszban részesít.

Eladás vétel és bérlet

legeredményesebb, ha az Országos Pályázati Közlönyben hirdettetik, mely Közlöny az ipar, kereskedelem, mező és erdőgazdaság összes köreiben közkézen forog. Mérsékelt hirdetési díjszabás. Felvilágosítást nyújt a kiadóhivatal Budapest, Rökk Szilárd-utca 27. 12-12

A padló a mosás által üveg keménységet nyer.

El van ismervé, hogy a Berkes-féle

EMKE

spiritusz padló fénymáz teljesen szagtalan, legjobb, legtartósabb és legszebb fényvel bír.

Kapható :

Havas Ignác

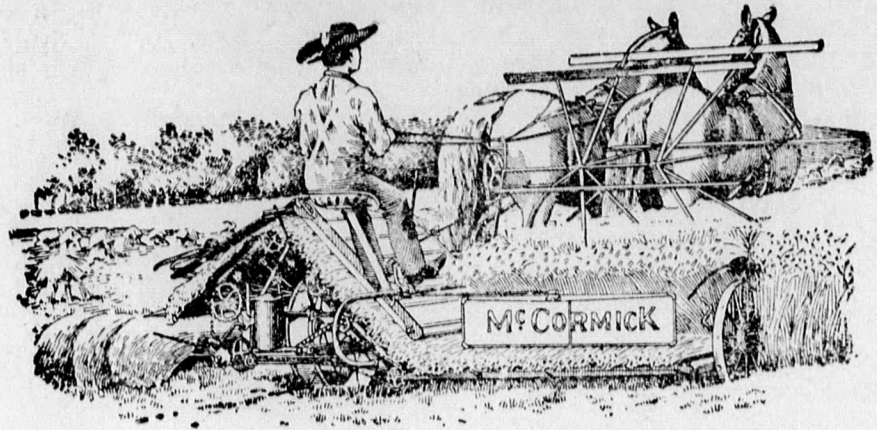
vas és fűszer kereskedésében.

2-3

Gyorsan szárad egy óra múlva a szoba lakhatóvá válik.

Mc Cormick Harvesting Machine-Company.

(Chicago-i aratógépgyár.)

GRAND PRIX.

PÁRIS 1900-ban.

Kéveköltő aratógép,
Fűkaszalógép,
Köszörükészülék

„Daisy“ marokrakó aratógép,
Szénagyűjtő gereblye és
Kéveköltőfonal

gyártmánya.

11-18

Ne vásároljon, míg gépeinket nem látta s árainkat nem kérdezte. Olesó tartalékrészek óriási raktára. Tessék mintakönyvet kérni!

William J. Stillman
igazgató.

Évi termelés:
362000 gép.

Budapest,
V. kerület, Váci-ut 30 szám.

HIRDETMENY.

Ezennel értesítjük a t. közönséget, hogy intézetünk ezentul földbirtokokra jelzálogos bekebelezés mellett tőkét és kamatot magában foglaló törlesztéses kölcsönöket is engedélyez — Ezen kölcsönök

4 és 4 1/2 százalékos kamat

alján engedélyeztetnek és a következő törlesztési részletekben fizetendők vissza. A 4 százalékos kamatuakra A 4 1/2 százalékos kamatuakra

nézve :

nézve :

100 kor. után 25 év alatt 7 kor. 35 fill.
„ „ „ 30 „ „ 6 „ 55 „
„ „ „ 35 „ „ 6 „ 30 „
„ „ „ 40 „ „ 5 „ 95 „
„ „ „ 45 „ „ 5 „ 60 „
„ „ „ 50 „ „ 5 „ 45 „

100 kor. után 25 év alatt 7 kor. 65 fill.
„ „ „ 30 „ „ 6 „ 90 „
„ „ „ 35 „ „ 6 „ 60 „
„ „ „ 40 „ „ 6 „ 20 „
„ „ „ 45 „ „ 6 „ — „
„ „ „ 50 „ „ 5 „ 80 „

Ezen összegekben úgy a tőketörlesztés mint a kamat bennfoglaltatik és semmiféle kezelési költség nem számittatik. Kölcsönök bármily magas összeg erejéig engedélyeztetnek.

Közelebbi felvilágosítással készsággel szolgál

5-10

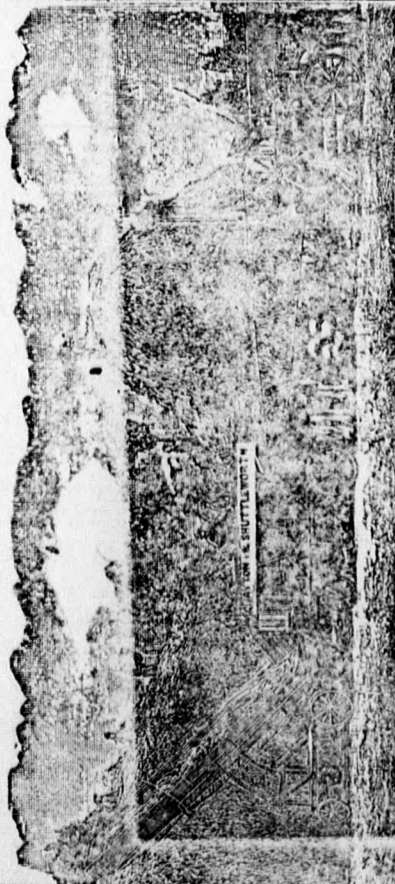
A CZEGLÉDI IPAR és KERESKEDELMI BANK

Czepléden, Városház épület.

Clayton & Shuttleworth

Váci-körút 63. sz.

mezőgazdasági gépgyárosok Budapest által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcseplőgép-készletek továbbá járgány-eséplőgép, lóhere-eséplőgép, tisztító-rosták, aratógépék, szénagyűjtők, boronák.

„Columbia-Drill“

legjobb sorvetőgépek, szegekavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, daráló, őrlő-malmok, egyetemes aszél-ekék.

3- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletek díjnyelvek kint mátra ingyen és bérmentve küldetnek

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb

locomobil- és cséplőgép-gyára.